

Toelichting bronbewerking huisnummering 1907-2011

De bronbewerking kent een opzet met 15 kolommen verdeeld over zes jaren dan wel perioden. Ter toelichting op deze onderverdeling het volgende.

Periode	Kolom	Omschrijving	Toelichting
1907	A	Huisnummer	Het huisnummer wordt aangegeven met een wijkletter en een huisnummer. Voor de wijkletters wordt verwezen naar de bronbewerking 3 'De systematiek van huisnummering in de periode 1811-2011'. De nummering van de huizen zal stellig ter gelegenheid van de volkstelling per 1 januari 1900 doorlopend zijn gemaakt. Dit betekent, dat het bij de huisnummers met een lettertoevoeging waarschijnlijk gaat om huizen opgericht na deze datum. In de bronbewerking zijn alleen de huisnummers meegenomen uit de eerste versie van het register. Huisnummers die later (dus tussen 1907 en 1918) zijn bijgeschreven zijn buiten beschouwing gelaten.
	B	Hoofdbewoner	Per woning wordt alleen de hoofdbewoner vermeld. Dus niet de overige gezinsleden. Bij de bronbewerking wordt alleen de hoofdbewoner in 1907 vermeld. In het register zelf worden alle opvolgende hoofdbewoners vermeld. Dit is gebeurd door het doorstrepen van de vorige hoofdbewoner en het bijschrijven van de nieuwe hoofdbewoner.
1918	C	Huisnummer	In het register van 1907 wordt in de kolom voor de (doorgestreepte) huisnummers in 1907 het huisnummer in het register van huisnummering 1918 vermeld. Op deze wijze zijn de huisnummers uit 1907 eenvoudig te herleiden tot huisnummers in 1918. In de bronbewerking zijn alleen deze huisnummers opgenomen en dus niet ook de in het register 1918 (deels op basis van latere bijschrijvingen in het register 1907) toegevoegde woningen.
	D	Hoofdbewoner	Per woning wordt alleen de hoofdbewoner vermeld. Dus niet de overige gezinsleden. Bij de bronbewerking wordt alleen de hoofdbewoner in 1918 vermeld. In het register zelf worden alle opvolgende hoofdbewoners vermeld. Dit is gebeurd door het doorstrepen van de vorige hoofdbewoner en het bijschrijven van de nieuwe hoofdbewoner.
1929	E	Huisnummer	De wijze van huisnummering is in 1921 behoorlijk veranderd. Zie voor een beschrijving bronbewerking 3 'De systematiek van huisnummering in de periode 1811-2011'. In het register van 1918 is in de eerste kolom (met potlood) de vernummering naar de nieuwe huisnummering per 1 januari 1921 bijgeschreven. Deze nieuwe nummering is terug te vinden in de adresboeken van de gemeente Haren. In het adresboek 1929, dat is uitgegeven

			door de Handelsdrukkerij Willem Casparie, Rademarkt 32 te Groningen, worden de inwoners niet alleen op alfabetische volgorde van achternaam, maar ook op adres vermeld. Daarom is dit adresboek gebruikt voor deze bronbewerking. Wederom zijn alleen de adressen opgenomen, die reeds voorkwamen in het register van 1907. In het adresboek worden ook reeds straatnamen vermeld. In de bronbewerking zijn deze straatnamen niet opgenomen, omdat de officiële wijziging van de nummering per straat pas is ingevoerd na 1930. Zie hierover de bronbewerking 3 'De systematiek van huisnummering in de periode 1811-2011'. In een klein aantal gevallen kan op grond van latere verwijzingen worden vastgesteld, dat de verwijzing in het register 1918 naar de nieuwe huisnummering onjuist is. In die gevallen staat in deze kolom FOUT. De oorzaak van de foute vermelding is in de meeste gevallen, dat het nieuwe adres van de bewoner is vermeld. Meestal is dit een adres aan de Nieuwlandsweg/Spijkerboor.
	F	Hoofdbewoner	In het adresboek wordt bij elk adres een hoofdbewoner vermeld. In uitzonderlijke gevallen worden twee hoofdbewoners vermeld. In de bronbewerking is dan gekozen voor uitsluitend de vermelding van de eerste hoofdbewoner. Het adresboek is anders dan de registers uit 1907 en 1918 uitsluitend een momentopname.
	G	Beroep	In het adresboek 1929 wordt bij de vermelding van de (hoofd)bewoners in alfabetische volgorde op achternaam ook het beroep vermeld. Dit beroep is in de bronbewerking opgenomen. Soms ontstaan hierdoor kleine verschillen. Zo komt gemeentesecretaris Jac. Winters niet voor in de bronbewerking, omdat hij op het adres A 164 samenwoonde met zijn moeder, de weduwe J. Winters, en zijn moeder als eerste wordt vermeld in het overzicht op adres. In het overzicht op naam komt Jac. Winters wel zelfstandig met vermelding van zijn beroep voor.
1932	H	Straatnaam	De huisnummering per straat is in het dorp Haren (excl. Tuindorp) ingevoerd in 1930. Zie de bronbewerking 3 'De systematiek van huisnummering in de periode 1811-2011'. Voor andere gedeelten van de gemeente is de huisnummering per straat later (of helemaal niet, zoals bv Essen) ingevoerd. Voor deze delen van de gemeente is in 1930 wel de oude nummering met een wijkletter vervangen door een dorpsaanduiding dan wel (Tuindorp) wijkaanduiding.
	I	Huisnummer	Er is nog geen transponeringstabel gevonden voor het overzetten van de nummers uit de periode voor 1930 naar de huisnummers per straat, zoals ingevoerd in 1930. De enige link die eenvoudig kan worden gelegd (onder het nodige voorbehoud) is die op basis van

			hoofdbewoner. Dit betekent, dat voor een groot aantal adressen uit de periode voor 1930 niet het corresponderende adres uit de periode straat/huisnummer aangegeven kan worden. Hiertoe is nader onderzoek op basis van andere bronnen nodig. Ook de bieden geen uitkomst, omdat deze pas zijn ingevoerd na 1930.
	J	Hoofdbewoner	De vermelding van de hoofdbewoner is overeenkomstig de vermelding in het adresboek. Ook nu is net als bij het adresboek 1929 alleen de eerst vermelde hoofdbewoner opgenomen in de bronbewerking.
1932-2011	K	Straatnaam	In sommige gevallen heeft na de invoering van het systeem straatnaam/huisnummer nog een wijziging van straatnaam plaats gevonden. In de dorpen Glimmen, Onnen en Noordlaren en de wijk Tuindorp van het dorp Haren is de straatnaamgeving in deze periode ingevoerd. Dit is vermeld in deze kolom. Zie de bronbewerking 3 'De systematiek van huisnummering in de periode 1811-2011' voor een overzicht van de wijziging van straatnamen dan wel de invoering van de straatnamen in de dorpen Glimmen, Onnen en Noordlaren en de wijk Tuindorp.
	L	Huisnummer	In sommige gevallen heeft na de invoering van het systeem straatnaam/huisnummering nog een wijziging van de huisnummering plaats gevonden. Dit is vermeld in deze kolom. Zie de bronbewerking 3 'De systematiek van huisnummering in de periode 1811-2011' voor een overzicht van de wijziging van huisnummers.
Actueel	M	Straatnaam	Hier wordt de actuele straatnaam in 2011 vermeld. In een paar gevallen is na 1930 een straatnaam twee keer gewijzigd. Om die reden kan in die paar gevallen de straatnaam vermeld in deze kolom afwijken van de straatnaam vermeld in de kolommen H en K. Een illustratie van een dubbele wijziging van straatnamen is opgenomen in 'Julianapark – Het begin van Tuinstad Haren', Harener Historische Reeks nr 16.
	N	Huisnummer	Hier wordt het actuele huisnummer in 2011 vermeld. In een paar gevallen is na 1930 een huisnummer twee keer gewijzigd. Om die reden kan in die paar gevallen het nummer vermeld in deze kolom afwijken van het nummer vermeld in de kolommen I en L.
	O	Plaats	Hier wordt het dorp binnen de gemeente Haren vermeld: Haren, Glimmen, Onnen en Noordlaren.